

Remissyttrande
KN2023/03652

Klimat- och
näringslivsdepartementet
Naturmiljöenheten

2023-10-31

Byggföretagens yttrande avseende Kommissionens förslag till direktiv om övervakning av markhälsa och resiliens

Byggföretagen är de enskilda byggföretagens bransch- och arbetsgivarorganisation och organiserar cirka 4 000 bygg-, anläggnings- och specialföretag. Byggföretagen besvarar denna remiss eftersom den har effekter på samhällsbyggandet. God markhälsa inom EU är en förutsättning för biologisk mångfald, säker livsmedelsproduktion och ett gott samhällsbyggande. Byggföretagen är positiva till att markhälsan ska stärkas i unionen och vill att detta sker med effektiva och ändamålsenliga åtgärder som tar hänsyn till lokala och nationella förutsättningar.

Byggföretagen har deltagit i framskrivandet av Svenskt Näringslivs remissyttrande. Som tillägg till Svenskt Näringslivs remissyttrande vill Byggföretagen särskilt framhålla följande:

Risker för att samhällsbyggandet och den gröna omställningen förhindras och försvåras

Byggföretagen vill särskilt betona betydelsen av att ha ett helhetsperspektiv på samhällsbyggandet där vi förenklar tillståndprocesser och skapar förutsättningar för att bygga bostäder, infrastruktur och gröna industrier. Sverige har haft en stark befolkningsutveckling med ca 1,8 miljoner fler invånare sedan 1990 och Boverket bedömer att det behöver byggas 67 300 nya bostäder årligen fram till och med 2030. Även framgent förväntas Sveriges befolkningstillväxt vara snabbare än den någonsin varit. Samtidigt pågår en grön omställning med fokus på elektrifiering, energiproduktion och en fossilfri nyindustrialisering i stora delar av landet. Detta kommer innebära att mark tas i anspråk för exploatering. Kommissionens föreslagna artikel 11 riskerar att få mycket negativa konsekvenser på samhällsbyggandet. Inom föreslagen artikel ska medlemsstater dels *i möjligaste mån minska det område som påverkas av markexploateringen* och dels ska marken som exploateras *i största möjliga utsträckning kompenseras*. Byggföretagen är starkt oroade över att artikel 11 riskerar att försvåra och fördyra samhällsbyggandet. Den bebyggda och anlagda marken utgör inte mer än 3 procent av Sveriges totala landyta och det är av högsta vikt att en balans mellan tillväxt och grönytor upprätthålls så att Sverige kan fortsätta växa och utvecklas. Byggföretagen anser därför att artikel 11 bör utgå från förslaget.

Byggföretagen vill även påminna om att markexploatering inte behöver vara konstant utan kan ske under en begränsad tid, exempelvis genom tidsbegränsade bygglov. Ett område kan således ianspråkta under en begränsad tid för att sedan återställas, detta bör genomsyra direktivet så att lämpliga undantag görs för tillfällig exploatering.

Byggföretagen är även oroade över att Kommissionen i sitt förslag till direktiv anser att marken har dålig markhälsa om enbart ett av kriterierna inte är uppfyllt. Detta skapar inte en tillräckligt nyanserad bild över markens tillstånd och riskerar att leda till en icke-försämringsprincip som försvårar byggande och har en negativ påverkan på tillståndsprovning. Byggföretagen anser därför att artikel 9.2 bör strykas.

I Kommissionens förslag framgår att direktivet ska revideras sex år efter ikraftträdande, och med stor sannolikhet innebär detta krav på åtgärder för att uppnå målsättningarna med direktivet. Byggföretagen är därför angelägna om att direktivet utformas väl från början och att direktivet utformas så att det bidrar till synergier med annan EU-lagstiftning. Överlappning bör undvikas och redan påbörjade initiativ kopplade till elektrifiering, grön industrialisering och hållbart byggande får inte förhindras eller försvåras.

Begränsa användningen av delegerade akter

Byggföretagen anser att principerna för hållbar markanvändning är av sådan betydelse att de inte kan regleras genom att kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter. Förändringar måste göras enligt den ordinarie lagstiftningsprocessen i EU, därför anser Byggföretagen att artikel 20 bör utgå från förslaget.

Låt Århuskonventionen gälla

Enligt förslaget innehar organisationer som företräder miljöskyddsintressen vidsträckt talerätt. Århuskonventionen hanterar talerätt för miljöorganisationer och det finns inga särskilda skäl att frångå konventionen. Byggföretagen anser därför att artikel 22 (2) bör utgå från förslaget.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Emma Bonnevier, klimatpolitisk expert, emma.bonnevier@byggforetagen.se alt. 0732-68 55 22.

BYGGFÖRETAGEN

Catharina Elmsäter-Svärd
Verkställande direktör